

Szoftver- és rendszerellenőrzés (VIMIMA01)

Struktúra alapú teszttervezési módszerek

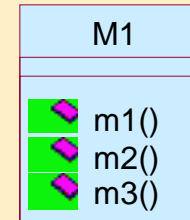
Majzik István, Micskei Zoltán

<http://www.inf.mit.bme.hu/>

Teszttervezés módszerei

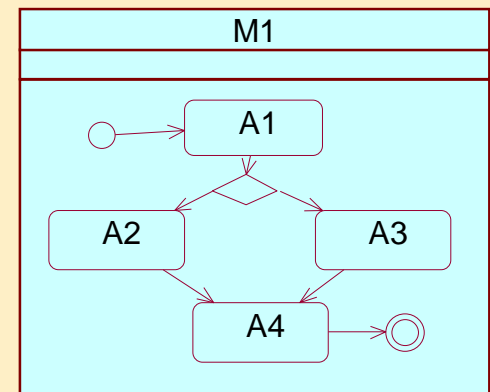
I. Specifikáció alapú

- A rendszer mint „fekete doboz” adott
- Csak a külső viselkedés (funkció) ismert, a belső felépítés (pl. forráskód) nem
- Tesztelés alapja: specifikált funkciók léte; extra funkciók hiánya

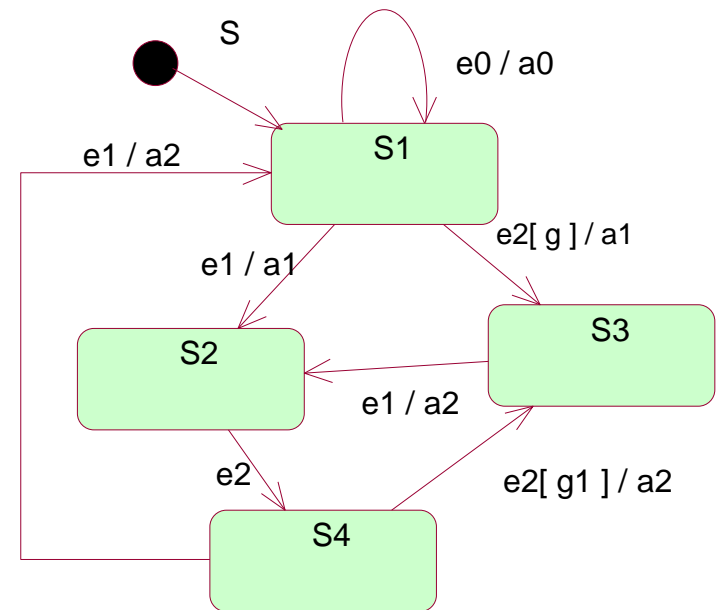
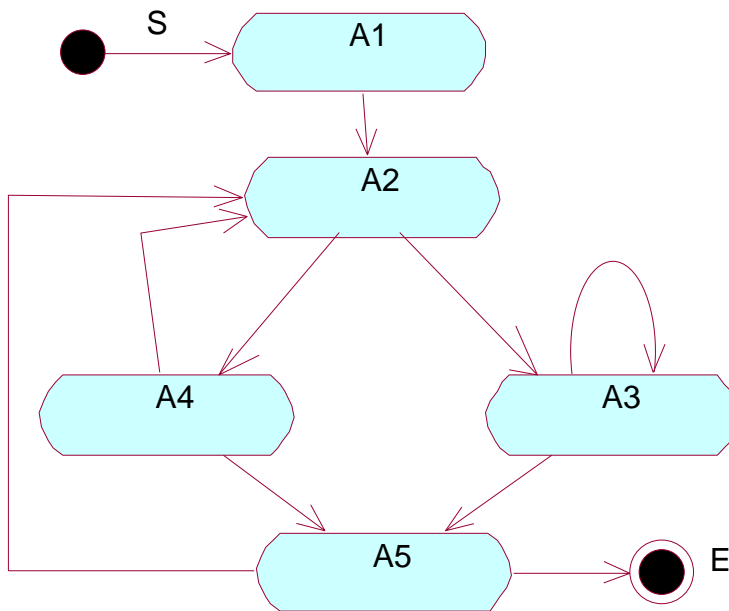
II. Struktúra alapú

- A rendszer mint „üvegdoboz” adott
- A belső struktúra is ismert
- Tesztelés alapja a **belső működés**

A belső struktúra

- Jól kezelhető struktúra:
 - **Modell alapján:** pl. aktivitás diagram, állapottérkép diagram

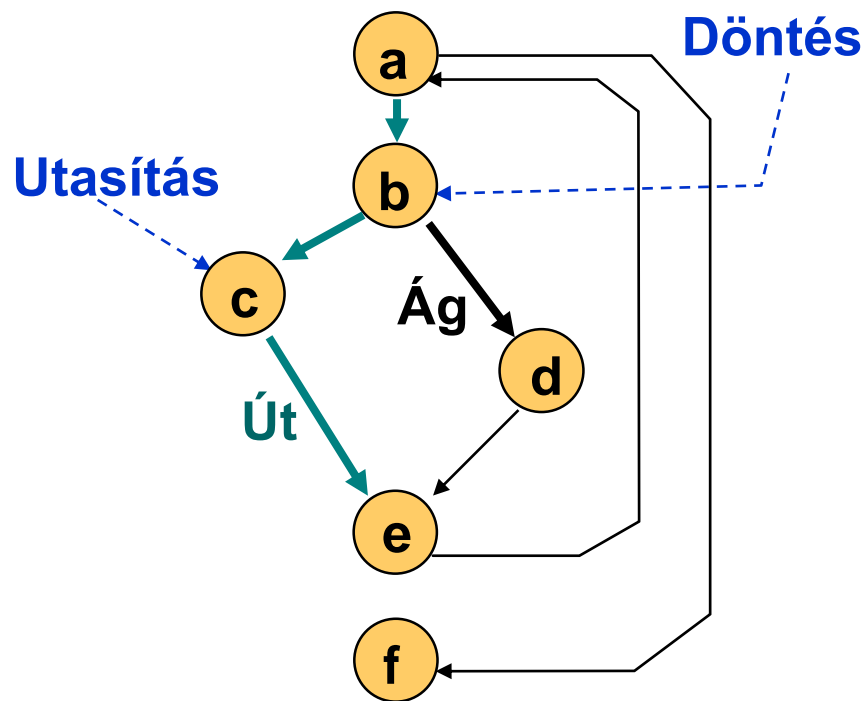
A belső struktúra

- Jól kezelhető struktúra:
 - Modell alapján: pl. aktivitás diagram, állapottérkép diagram
 - **Forráskód alapján:** vezérlési gráf (programgráf)

Forráskód:

```
a: for (i=0; i<MAX; i++) {  
b:   if (i==a) {  
c:     n=n-i;  
      } else {  
d:       m=n-i;  
      }  
e:   printf("%d\n",n);  
      }  
f:   printf("Ready.")
```

Vezérlési gráf:

Tesztminőségi mértékszámok

A tesztelés hatékonyságának számszerű jellemzése:

A tesztelhető elemek mekkora részét teszteltük, pl.

1. Utasítások	→ Utasítás lefedettség
2. Döntések	→ Döntési lefedettség
3. Feltételek	→ Feltétel lefedettség
4. Végrehajtási utak	→ Út lefedettség

Ez nem a hibafedés!

Szabványok előírása lehet (DO-178B, MSZ EN 50128,...)

- 100% utasítás fedettség általában alapkövetelmény

Mértékek felhasználása

- Kiértékelés (lefedettség)
 - Meglévő tesztkészlet vizsgálata
- Kiválasztás (cél)
 - Új tesztesetek származtatása

Tartalom

- Vezérlési folyamat alapú kritériumok
 - Utasítás lefedettség
 - Döntési lefedettség
 - Feltétel lefedettségek
 - Útvonal lefedettség
- Adatfolyam alapú kritériumok
 - Definiálás – használat fedettségek
 - Definíciómentes útvonalak fedettsége
- Összefoglalás
 - Módszerek kombinációja
 - Teszt fedettség mérése

Alapfogalmak

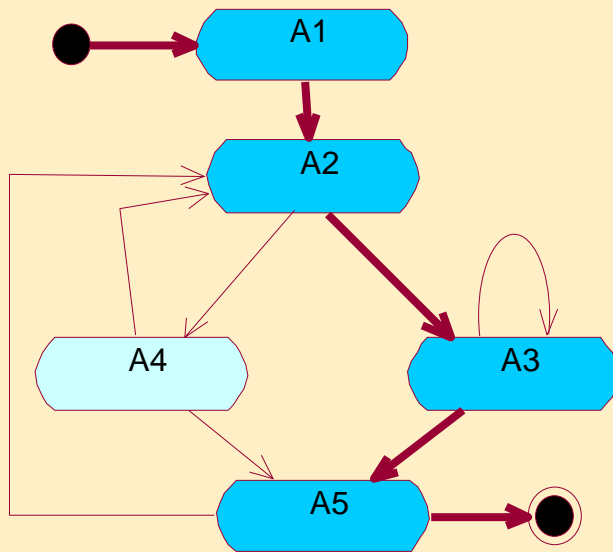
- Utasítás (statement)
- Blokk (block)
 - Utasítások egybefüggő sorozata, amik között nincs elágazás vagy függvényhívás
- Feltétel (condition)
 - Egyszerű vizsgálat, amiben nincs logikai (Boole) operátor
- Döntés (decision)
 - Nulla vagy több logikai operátorral összekötött feltételből álló kifejezés
- Döntési ág (branch)
 - Egy döntés lehetséges kimenetele
- Út (path)
 - Utasítások sorozata, tipikusan a modul be és kilépési pontja között

1. Utasítás lefedettség (Statement coverage)

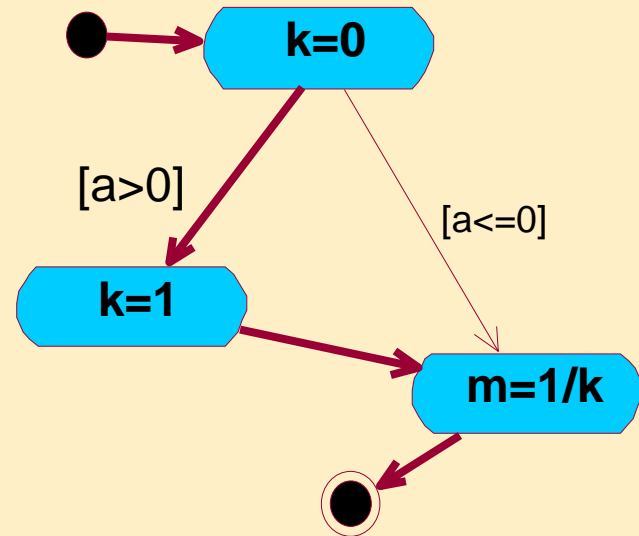
Definíció:

$$\frac{\text{Tesztelés során végrehajtott utasítások száma}}{\text{Összes utasítás száma}}$$

Utasítások kihagyási feltételeit nem veszi figyelembe!

Utasítás fedettség: 80%

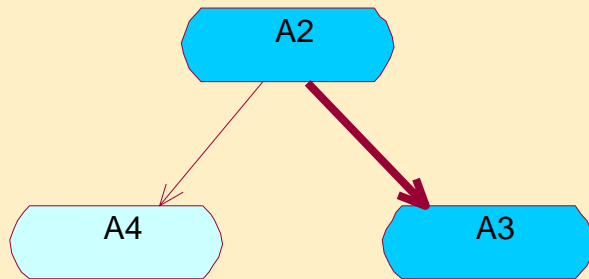
Utasítás fedettség: 100%

2. Döntés lefedettség (Decision coverage)

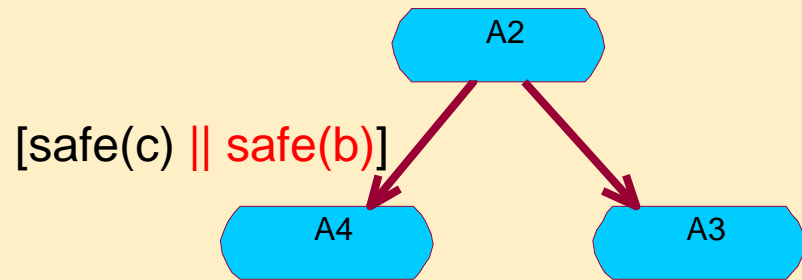
Definíció:

Tesztelés során végrehajtott döntési ágak száma
Összes lehetséges döntési ág száma

Nem vesz figyelembe minden feltétel-kombinációt!

Döntési ág fedettség: 50%

Döntési ág fedettség: 100%

Példa 100%-os döntés lefedettséghez:

1. safe(c) = true, safe(b) = false
2. safe(c) = false, safe(b) = false

3. Feltétel lefedettség (Condition coverage)

Generikus fedettségi mérték feltétel fedettségekhez:

$$\frac{\text{Feltételek tesztelt kombinációinak száma}}{\text{Feltételek megcélzott kombinációinak száma}}$$

Definíció (milyen kombinációkat célzunk meg):

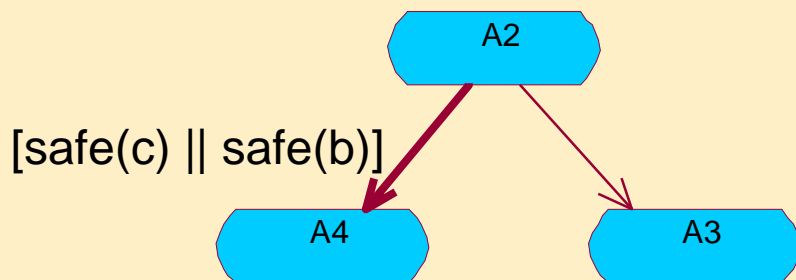
- Minden feltétel legyen igaznak és hamisnak is beállítva a tesztelés során
 - Nem feltétlenül eredményez 100% döntés lefedettséget!

Példa 100%-os feltétel lefedettséghez:

1. `safe(c) = true, safe(b) = false`
2. `safe(c) = false, safe(b) = true`

Más definíció:

- Minden feltételt igaznak és hamisnak is **kiértékelünk**
 - Ez nem ugyanaz mint a fenti, a lusta kiértékelés miatt

4. Feltétel/döntés lefedettség

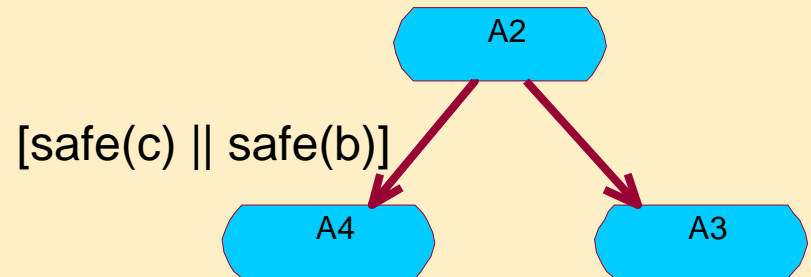
Condition/Decision Coverage (C/DC)

Definíció:

- Minden feltétel felveszi az összes lehetséges kimenetét legalább egyszer, és
- minden döntés felveszi az összes lehetséges kimenetét egyszer

100%-os C/DC lefedettséghez:

1. $\text{safe}(c) = \text{true}, \text{safe}(b) = \text{true}$
2. $\text{safe}(c) = \text{false}, \text{safe}(b) = \text{false}$

Nem vizsgálja meg, hogy a feltételnek tényleg van-e hatása a döntés eredményére!

5. Módosított feltétel/döntés lefedettség

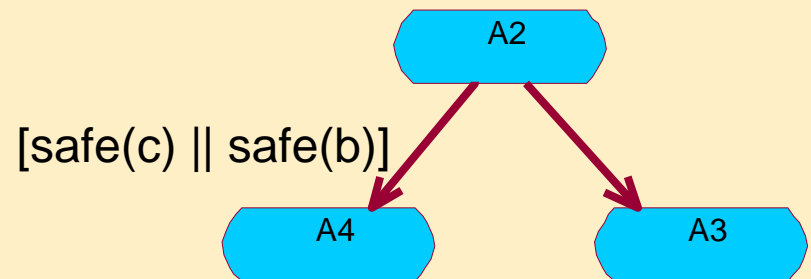
Modified Condition/Decision Coverage (MC/DC)

Definíció:

- Minden feltétel felveszi az összes lehetséges kimenetét legalább egyszer, és
- minden döntés felveszi az összes lehetséges kimenetét egyszer, és
- minden feltétel a többitől függetlenül befolyásolja a hozzá tartozó döntés kimenetelét

100%-os MC/DC lefedettséghez:

1. $\text{safe}(c) = \text{true}, \text{safe}(b) = \text{false}$
2. $\text{safe}(c) = \text{false}, \text{safe}(b) = \text{true}$
3. $\text{safe}(c) = \text{false}, \text{safe}(b) = \text{false}$

6. Minden feltétel kombináció lefedettsége

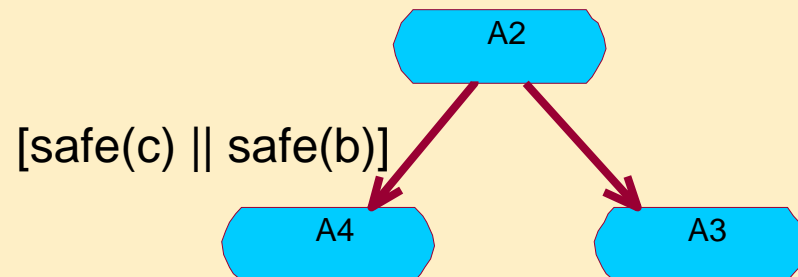
Multiple Condition Coverage

Definíció:

- A feltételek kimeneteinek minden lehetséges kombinációja bekövetkezett a tesztelés során
 - Általában a feltételek számával exponenciálisan növekedő számú teszt szükséges
 - Kevesebb, ha a lusta kiértékelést is figyelembe vesszük

100%-os feltétel kombináció lefedettséghez:

1. $\text{safe}(c) = \text{true}$, $\text{safe}(b) = \text{false}$
2. $\text{safe}(c) = \text{false}$, $\text{safe}(b) = \text{true}$
3. $\text{safe}(c) = \text{false}$, $\text{safe}(b) = \text{false}$
4. $\text{safe}(c) = \text{true}$, $\text{safe}(b) = \text{true}$

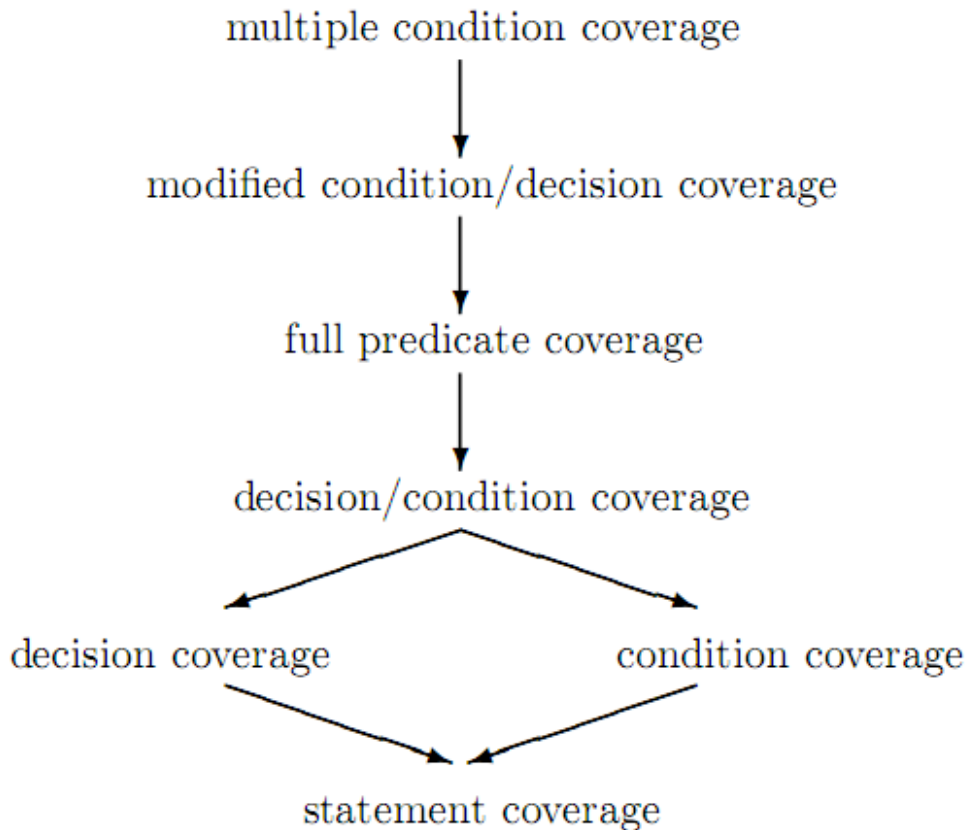

Feltétel és döntési lefedettségek összefoglalása

Table 1. Types of Structural Coverage

Coverage Criteria	Statement Coverage	Decision Coverage	Condition Coverage	Condition/ Decision Coverage	MC/DC	Multiple Condition Coverage
Every point of entry and exit in the program has been invoked at least once		•	•	•	•	•
Every statement in the program has been invoked at least once	•					
Every decision in the program has taken all possible outcomes at least once		•		•	•	•
Every condition in a decision in the program has taken all possible outcomes at least once			•	•	•	•
Every condition in a decision has been shown to independently affect that decision's outcome					•	• ⁸
Every combination of condition outcomes within a decision has been invoked at least once						•

Feltétel és döntési lefedettségek összefoglalása

Vezérlési folyamat
alapú kritériumok
viszonya

Forrás: S. A. Vilkomir and J. P. Bowen, "From MC/DC to RC/DC: formalization and analysis of control-flow testing criteria," *Formal Aspects of Computing*, vol. 18, no. 1, pp. 42-62, 2006.

Példa: Vezérlési folyamat alapú kritériumok

```
Product getProduct(String name, Category cat) {  
    if (name == null || ! cat.isValid)  
        throw new IllegalArgumentException();  
  
    Product p = ProductCache.getItem(name);  
  
    if (p == null) {  
        p = DAL.getProduct(name, cat);  
    }  
  
    return p;  
}
```

Cél: Utasítás lefedettség, döntés lefedettség, C/DC fedettség

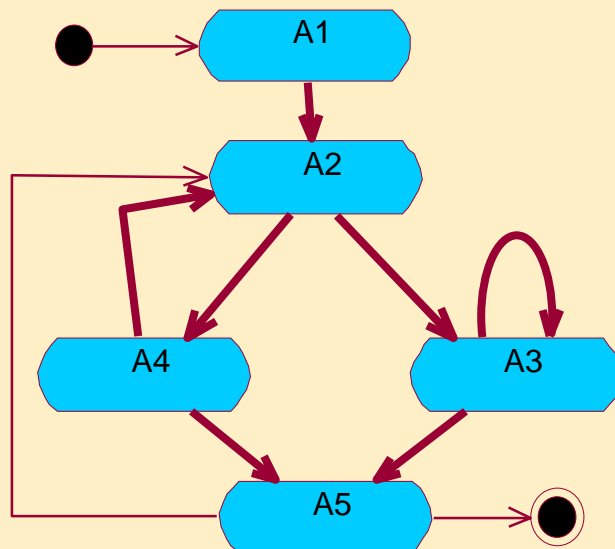
7. Alap út lefedettség (Basis path coverage)

Definíció:

$$\frac{\text{Tesztelés során bejárt független utak száma}}{\text{Összes független út száma}}$$

100% út lefedettség együtt jár:

- 100% utasítás lefedettség, 100% döntés lefedettség
- feltétel lefedettség nem garantált

Út fedettség: 80%

Utasítás fedettség: 100%

Tesztelés az út fedettség alapján 1/2

- **Cél: Független utak bejárása**
 - Független utak a tesztelés szempontjából:
Van olyan utasítás vagy elágazás,
ami a másokban nincs meg
- **A független utak maximális száma:**
 - **CK**, ciklomatikus komplexitás
 - Szabályos vezérlési gráf alapján meghatározható:
 $CK(G) = E - N + 2$, ahol
 - E**: élek száma
 - N**: csomópontok száma a **G** vezérlési gráfban
(vezérlési gráf összekötött, 1 kimenet és 1 bemenet)
- **A független utak halmaza nem egyedi**

Tesztelés az út fedettség alapján 1/2

- **Cél: Független**

- Független utak
Van olyan utasítás ami a másikban

- **A független ut**

- **CK**, ciklomatik
- Szabályos vezér

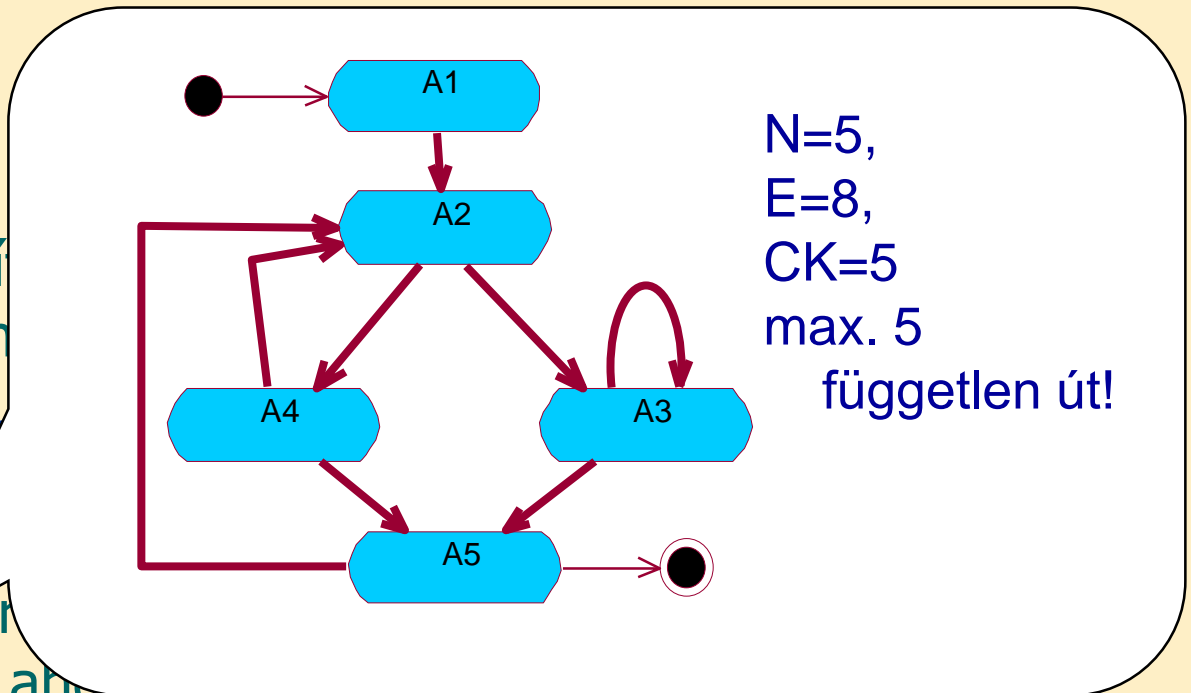
$$CK(G) = E - N + 2, \text{ ahol}$$

E: élek száma

N: csomópontok száma a **G** vezérlési gráfban

(vezérlési gráf összekötött, 1 kimenet és 1 bemenet)

- **A független utak halmaza nem egyedi**

Tesztelés az út fedettség alapján 2/2

- Algoritmus:
 - Max. CK számú független út kiválasztása
 - Bemenetek generálása egy-egy út bejárásához
- Problémák:
 - Nem minden út bejárható (ld. feltételek).
 - Generálható-e az úthoz bemeneti szekvencia?
 - Lehetséges-e a belső változók beállítása?
 - Ciklusok: Korlátozni (minimalizálni) kell a bejárást!
- Teljesen automatikus módszerek nem léteznek

Kiegészítő fedettségi mértékek

- Loop
 - Ciklusok 0 (ahol értelmezhető), 1, illetve többszöri végrehajtása
- Race
 - Több szál futása egyszerre egy-egy kódrészleten
- Relational operator
 - Határértékek használata összehasonlító operátorok esetén
- Weak mutation
 - Operátor vagy operandus hibákra tesztek készítése
- Table
 - Ugrási táblák (állapotgép megvalósítások) teljes tesztelése
- Linear code sequence and jump
 - Lineáris szekvenciák fedése a forráskódban
(lehetnek benne vezérlési utasítások, de lineárisan bejárva)
- Object code branch
 - Gépi kódú feltételes ugrások fedése (fordító függő)

Tartalom

- Vezérlési folyamat alapú kritériumok
 - Utasítás lefedettség
 - Döntési ág lefedettség
 - Feltétel lefedettségek
 - Útvonal lefedettség
- Adatfolyam alapú kritériumok
 - Definiálás – használat fedettségek
 - Definíciómentes útvonalak fedettsége
- Összefoglalás
 - Módszerek kombinációja
 - Teszt fedettség mérése

Tartalom

- Vezérlési folyamat alapú kritériumok
 - Utasítás lefedettség
 - Döntési ág lefedettség
 - Feltétel lefedettségek
 - Útvonal lefedettség
- Adatfolyam alapú kritériumok
 - Definiálás – használat fedettségek
 - Definíciómentes útvonalak fedettsége
- Összefoglalás
 - Módszerek kombinációja
 - Teszt fedettség mérése

Teszttervezési módszerek összefoglalása

- **Specifikáció és struktúra alapú módszerek**
 - Sokféle módszer illetve technika
 - Mindegyik alkalmazásához gyakorlat kell
- **A gyakorlatban általában csak a legegyszerűbb módszereket használják**
 - Biztonságkritikus rendszerek: Vannak előírt módszerek (pl. DO178B szabvány: MC/DC szerinti tesztelés)
- **Technikák kombinációja hatásos általában:**
 - Példa (MS tanulmány):
 - specifikáció alapú: 83%-os kódfedés
 - + exploratory: 86%-os kódfedés
 - + strukturális: 91%-os kódfedés

Mire jók a teszt fedettségi mértékek?

- Mire jók?
 - Megtalálhatók azok a programrészek, ahol hiányos a tesztelés
 - Ez alapján bővíthető a teszt készlet
 - Azonosíthatók a redundáns tesztek (azonos részeket fednek le)
 - Adatfüggésre is figyelni kell (más adattal más hibát tesztel)
 - **Indirekt** mértéke a kód minőségének a sikeres tesztekhez tartozó fedettség
 - Inkább mértéke a tesztkészlet teljességének
 - A tesztelés befejezése a mértékekhez köthető
- Mire nem jók?
 - Az implementációból kihagyott (nem megvalósított) követelmények tesztelése
 - Kódrészletek kiragadásával történő tesztelés eredményessége kérdéses (a kódrészlet elveszíti környezetét)

Mire jók a teszt fedettségi mértékek?

- Microsoft tapasztalat:

- „Test suite with high code coverage and high assertion density is a good indicator for code quality.”
- „Code coverage alone is generally not enough to ensure a good quality of unit tests and should be used with care.”
- „The lack of code coverage to the contrary clearly indicates a risk, as many behaviors are untested.”
- (Forrás: „Parameterized Unit Testing with Microsoft Pex”)

- Hasonló esettanulmányok:

- „Coverage Is Not Strongly Correlated with Test Suite Effectiveness”, 2014. DOI: 10.1145/2568225.2568271
- „The Risks of Coverage-Directed Test Case Generation”, 2015. DOI: 10.1109/TSE.2015.2421011

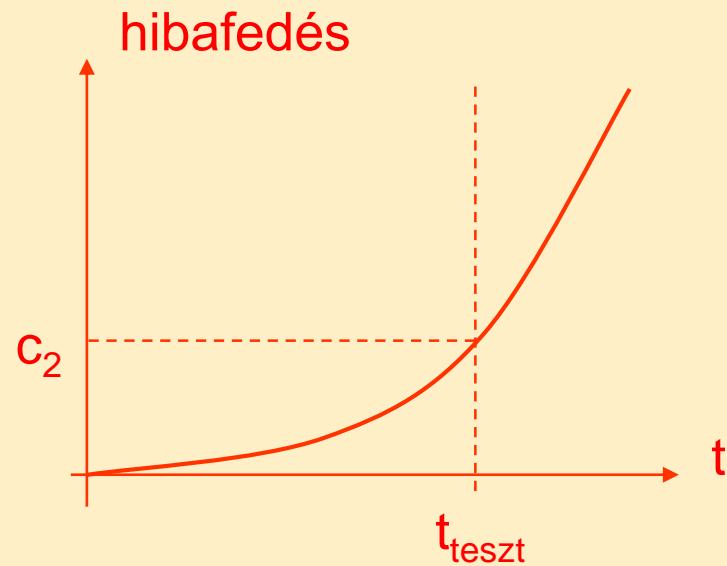
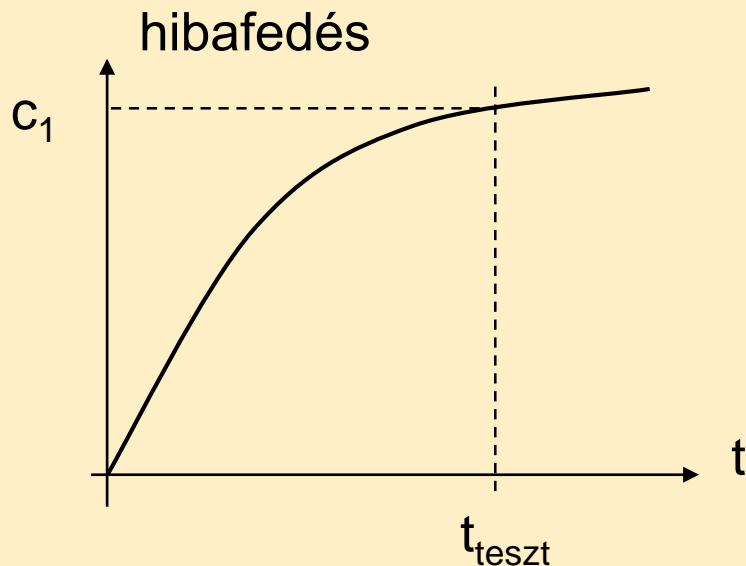
Tesztek végrehajtása

Milyen sorrendben hajtsuk végre a tesztek:

Ha várhatóan kevés a hiba:

Először a *hatékony* (nagyobb hibafedésű) tesztek!

- Hosszabb utak,
- összetett feltételű elágazások tesztje

Példa: Teszt fedettség mérése: gcov, ggcov

- gcov: gcc mellett használható
 - Korlátozott tudású (felülvizsgálat szükséges)
- Program felműszerezése: Speciális fordítás

```
gcc -ftest-coverage -fprofile-arcs src.c
```

 - Naplózza az egyes programágak végrehajtását
 - `-fprofile-arcs` esetén döntési ágakat is
 - Elkészülő log fájlok: `.bb`, `.bbg`, `.da`
- Off-line elemzés: gcov
 - `gcov src.c`

```
88.89% of 9 source lines executed in file cov.c
```
 - Annotált forráskód
- Grafikus jelentés: ggcov

Példa: gcov annotált forráskód

```
#include <stdio.h>
int main (void)
{
1      int i;

10     for (i = 1; i < 10; i++)
        {
9         if (i % 3 == 0)
3         printf ("%d is divisible by 3\n",i);
9         if (i % 11 == 0)
#####      printf ("%d is divisible by 11\n",i);
9         }

1      return 0;
1  }
```

Példa: ggcov elemzés

GGCov: Summary Overall

File Settings Windows Help

Overall

Filename View...

Function View...

Range View...

to View...

Lines 21/26 80.8%

Functions 3+1/5 60.0+20.0%

Calls 5/6 83.3%

Branches 5/5 100.0%

Blocks 16/19 84.2%

GGCov: File List

File View Settings Windows Help

File	Blocks	Lines ^	Functions	Calls	Branches
▼ /home/gnb/proj/gcml2/	24.01	28.20	35.92	27.65	27.15
▼ gtk	31.12	34.20	31.62	33.08	31.77
page_gui.c	64.83	64.95	64.29	65.69	73.91
tristate.c	51.19	53.23	71.43	48.84	53.57
node_gui.c	44.11	50.53	75.00	52.50	41.96
main.c	43.83	42.18	25.45	43.15	54.67
brokenwin.c	14.71	20.83	25.00	16.00	0.00
logwin.c	11.54	14.29	16.67	20.83	0.00
debug.c	7.14	7.46	10.00	7.55	9.52
choice.c	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
help.c	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
string.c	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
banner.c	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
unknown.c	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
limited_integer.c	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
integer.c	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
menu.c	0.00			0.00	
libcml	21.12	25.95	38.40	23.34	26.33
debug.c	77.78	70.37	100.00	83.33	80.00
postparse.c	44.94	61.79	100.00	34.62	56.99

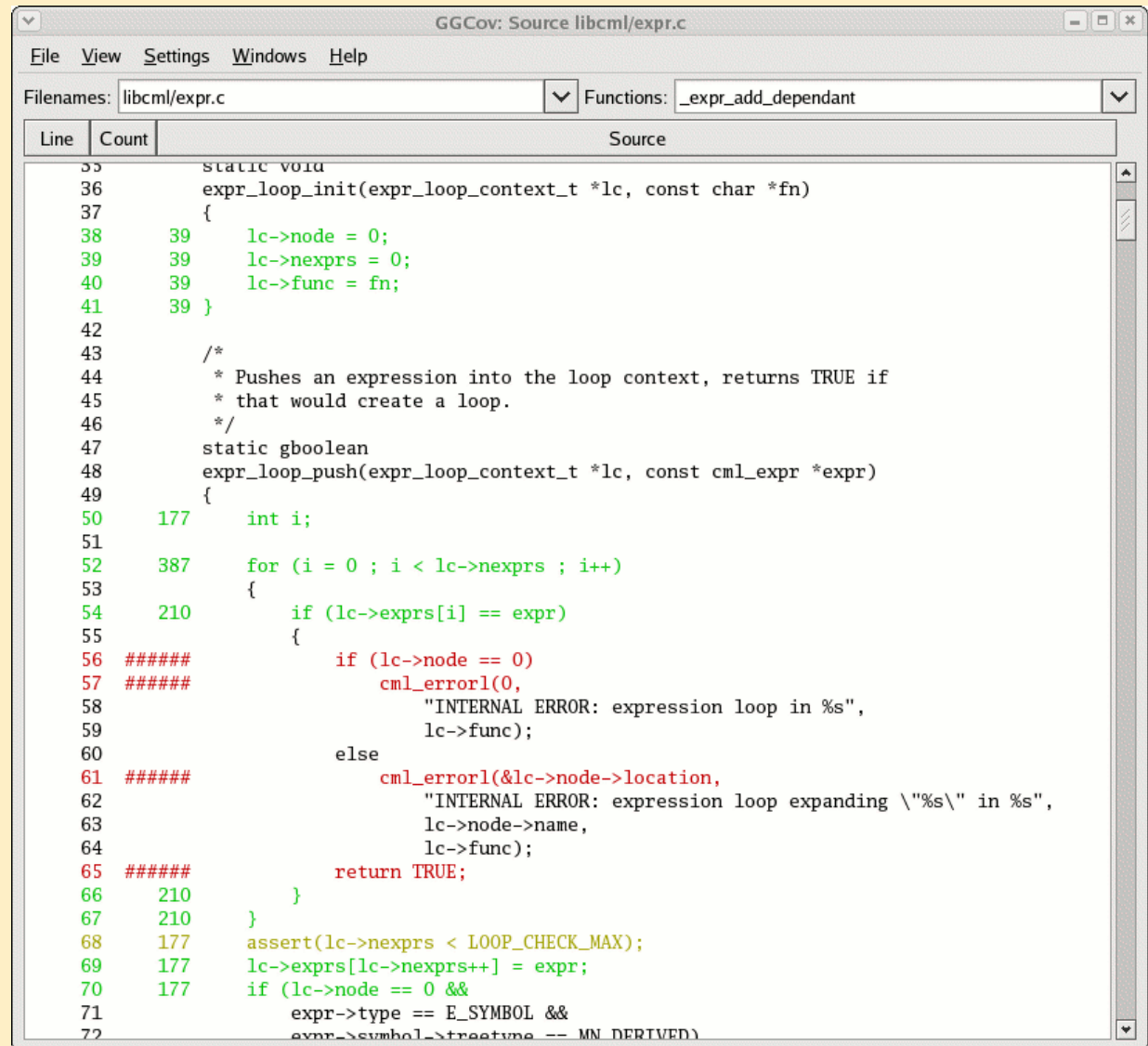
GGCov: Function List

File View Settings Windows Help

Blocks	Lines	Calls	Branches	Function
100.00	100.00	100.00		function_two
100.00	100.00			function_three
100.00	100.00	100.00	100.00	function_one
0.00	0.00			unused_function
77.78	90.00	66.67	100.00	main

Példa: ggcov elemzés

- green - executed at least once
- yellow - part of the line executed
- red - never executed
- blue - suppressed
- black - no executable code

The screenshot shows the GGCov tool interface for the file libcml/expr.c. The window title is "GGCov: Source libcml/expr.c". The menu bar includes File, View, Settings, Windows, and Help. The Filenames field shows "libcml/expr.c" and the Functions field shows "_expr_add_dependant".

Line	Count	Source
35		static void
36		expr_loop_init(expr_loop_context_t *lc, const char *fn)
37		{
38	39	lc->node = 0;
39	39	lc->nexprs = 0;
40	39	lc->func = fn;
41	39	}
42		
43		/*
44		* Pushes an expression into the loop context, returns TRUE if
45		* that would create a loop.
46		*/
47		static gboolean
48		expr_loop_push(expr_loop_context_t *lc, const cml_expr *expr)
49		{
50	177	int i;
51		
52	387	for (i = 0 ; i < lc->nexprs ; i++)
53		{
54	210	if (lc->exprs[i] == expr)
55		{
56	#####	if (lc->node == 0)
57	#####	cml_error1(0,
58		"INTERNAL ERROR: expression loop in %s",
59		lc->func);
60		else
61	#####	cml_error1(&lc->node->location,
62		"INTERNAL ERROR: expression loop expanding \"%s\" in %s",
63		lc->node->name,
64		lc->func);
65	#####	return TRUE;
66	210	}
67	210	}
68	177	assert(lc->nexprs < LOOP_CHECK_MAX);
69	177	lc->exprs[lc->nexprs++] = expr;
70	177	if (lc->node == 0 &&
71		expr->type == E_SYMBOL &&
72		expr->symbol->tree->type == MN_DERIVED)

IPL Cantata++ architektúra

